

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Державної служби
статистики**

08 жовтня 2021 р. № 254

**(зі змінами, затвердженими
наказами Державної служби
статистики**

16 грудня 2022 р. № 317,

12 жовтня 2023 р. № 282)

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ "АКТИВИ,
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ, ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ
ПІДПРИЄМСТВ"**

Київ – 2021

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту структурної статистики апарату Держстату Кузнецова М. С.

Методологічні положення державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Ці Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших заінтересованих користувачів статистичної інформації.

Методологічні положення підготували фахівці департаменту структурної статистики апарату Держстату.

Методологічні положення та Зміни до Методологічних положень схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протоколи від 17 вересня 2021 року № КПУМ/20-21, від 07 жовтня 2022 року № КПУМ/24-22, від 22 вересня 2023 року № КПУМ/22-23).

Держстат
вул. Шота Руставелі, 3, Київ, 01601
<http://www.ukrstat.gov.ua>
телефон: (044) 287-24-22
адреса електронної пошти: office@ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Вступ	5
II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються.....	5
III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження.....	8
IV. Джерела і методи отримання інформації статистичного спостереження.....	9
V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається.....	10
VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження	11
VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження.....	13
VIII. Поширення результатів статистичного спостереження.....	14
IX. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження.....	15
X. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)....	16
Додаток. Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження.....	19
Список використаних джерел.....	22

Скорочення та умовні позначення

ДСС, статистичне спостереження	– державне статистичне спостереження;
ЄДРПОУ	– Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України
КВЕД	– Класифікація видів економічної діяльності;
КОПФГ	– Класифікація організаційно-правових форм господарювання;
КАТОТТГ	– Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад;
КІСЕ	– Класифікація інституційних секторів економіки;
МСФЗ	– міжнародні стандарти фінансової звітності;
Мінфін	– Міністерство фінансів України;
НП(С)БО	– національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку;
НБУ	– Національний банк України;
НКЦПФР	– Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
РСО	– Реєстр статистичних одиниць;
СРП	– Статистичний реєстр підприємств;
статистична інформація	– офіційна державна статистична інформація;
<i>T</i>	– рік, у якому формується сукупність одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД	– територіальні органи Держстату;
ФДМУ	– Фонд державного майна України.

I. Вступ

1. Метою проведення ДСС "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" є формування інформації щодо фінансового стану підприємств для аналізу фінансово-економічної діяльності підприємств, відстеження динаміки їх основних фінансових показників, складання показників структурної статистики й актуалізації ознаки активності одиниць у статистичному реєстрі підприємств.

Користувачами даних ДСС можуть бути органи державної влади та місцевого самоврядування, міжнародні організації, підприємства (організації), фізичні особи.

2. Ці Методологічні положення враховують положення Регламенту (ЄС) 2019/2152 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2019 року щодо європейської статистики підприємств (далі – Регламент ЄС 2019/2152) [25], Регламенту Комісії (ЄС) 2020/1197 від 30 липня 2020 року, що впроваджує Регламент ЄС 2019/2152 [26], Регламенту (ЄС) № 549/2013 Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2013 року про Європейську систему національних і регіональних рахунків [23], Регламенту (ЄС) № 184/2005 Європейського Парламенту та Ради від 12 січня 2005 року про статистику Співтовариства щодо платіжного балансу, міжнародної торгівлі послугами та прямих іноземних інвестицій [24].

3. ДСС проводиться відповідно до статті 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1] та відповідає зобов'язанням України щодо імплементації статті 355 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можна порівняти на міжнародному рівні.

4. Результати ДСС формуються з квартальною та річною періодичністю.

5. Для цілей цих Методологічних положень терміни вживаються в значеннях, наведених у статтях 1, 8, 9, 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1], статтях 1, 2 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [5], НП(С)БО, затверджених відповідними наказами Міністерства фінансів України, МСФЗ, які офіційно розміщені на сайті Мінфіну (mof.gov.ua), і розділі 1 Методологічних положень державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць" [12].

II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються

1. Для аналізу та відстеження тенденцій розвитку фінансово-економічного стану підприємств у межах ДСС формуються такі показники/групи показників:

1) необоротні активи (на кінець звітного періоду), у тому числі залишкова вартість основних засобів, залишкова вартість нематеріальних активів,

залишкова вартість інвестиційної нерухомості, залишкова вартість довгострокових біологічних активів, незавершені капітальні інвестиції, довгострокові фінансові інвестиції, інші необоротні активи, необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття (тис.грн) – показник визначає вартість активів підприємства, що не є оборотними, оцінених на звітну дату;

2) оборотні активи (на кінець звітного періоду), у тому числі запаси, поточні біологічні активи, дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, витрати майбутніх періодів та інші оборотні активи (тис.грн) – показник характеризує гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу;

3) власний капітал (на кінець звітного періоду), у тому числі зареєстрований капітал, капітал в дооцінках і додатковий капітал, резервний капітал та інші резерви, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений і вилучений капітал та інший капітал (тис.грн) – показник визначає вартість активів підприємства, що залишаються після вирахування його зобов'язань, оцінених на звітну дату;

4) зобов'язання (на кінець звітного періоду), у тому числі довгострокові зобов'язання і забезпечення; поточні зобов'язання і забезпечення (короткострокові кредити банків, поточна кредиторська заборгованість, поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів і відстрочені комісійні доходи від перестраховиків, інші поточні зобов'язання); зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття (тис.грн) – показник характеризує вартість зобов'язань та забезпечень підприємства, оцінених на звітну дату;

5) баланс (на кінець звітного періоду) (тис.грн) – показник характеризує фінансовий стан підприємства, який відображає вартість його активів, зобов'язань і власного капіталу, оцінених на звітну дату;

6) прибуток/збиток до оподаткування (за звітний період) (тис.грн) – визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків) у звітному періоді;

7) фінансовий результат (сальдо) до оподаткування (за звітний період) (тис.грн) розраховується як різниця між прибутками до оподаткування та збитками до оподаткування у звітному періоді;

8) чистий прибуток/чистий збиток (за звітний період) (тис.грн) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування у звітному періоді;

9) чистий прибуток (збиток) (за звітний період) (тис.грн) розраховується як різниця між чистими прибутками та чистими збитками у звітному періоді;

10) питома вага підприємств, які отримали прибуток до оподаткування, у загальній кількості підприємств (за звітний період) (у відсотках) розраховується як відношення кількості підприємств, які отримали прибуток до оподаткування, до загальної кількості підприємств;

11) питома вага підприємств, які отримали збиток до оподаткування, у загальній кількості підприємств (за звітний період) (у відсотках) розраховується як відношення кількості підприємств, які отримали збиток до оподаткування, до загальної кількості підприємств;

12) питома вага підприємств, які отримали чистий прибуток, у загальній кількості підприємств (за звітний період) (у відсотках) розраховується як відношення кількості підприємств, які отримали чистий прибуток, до загальної кількості підприємств;

13) питома вага підприємств, які отримали чистий збиток, у загальній кількості підприємств (за звітний період) (у відсотках) розраховується як відношення кількості підприємств, які отримали чистий збиток, до загальної кількості підприємств;

14) рентабельність операційної діяльності (за звітний період) (у відсотках) розраховується як результат співвідношення фінансового результату від операційної діяльності (прибуток, збиток) до витрат операційної діяльності підприємств. Для підприємств, які за основним видом економічної діяльності за КВЕД належать до секції G "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів", у розрахунок витрат операційної діяльності не включається собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);

15) рентабельність всієї діяльності (за звітний період) (у відсотках) розраховується як результат співвідношення чистого прибутку (збитку) до всіх витрат діяльності підприємств. Для підприємств, які за основним видом економічної діяльності за КВЕД належать до секції G "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів", у розрахунок усіх витрат діяльності не включається собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);

16) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (за звітний період) (тис.грн) – показник визначає суму доходу (виручки) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у т. ч. платежі від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) підприємства за вирахуванням наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать

комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів, що отримало підприємство за звітний період;

17) разом чисті доходи, у тому числі чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи та інші доходи (за звітний період) (тис.грн) – показник визначає суму всіх видів доходів, які отримало підприємство у звітному періоді;

18) витрати усього, у тому числі собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), операційні витрати, інші витрати, (за звітний період) (тис.грн) – показник визначає суму всіх видів витрат, які отримало підприємство у звітному періоді.

2. Формування показників ДСС, зазначених у пункті 1 розділу II Методологічних положень, здійснюється в таких розрізах:

1) усі показники формуються в цілому по Україні, за адміністративно-територіальним устроєм відповідно до КАТОТТГ [14], за видами економічної діяльності на рівні класу за КВЕД [13]; за розмірами (великі, середні, малі, мікропідприємства) відповідно до критеріїв, визначених у Господарському кодексі України [7];

2) для показників про необоротні та оборотні активи, власний капітал, зобов'язання, прибуток/збиток до оподаткування, фінансовий результат (сальдо) до оподаткування, чистий прибуток/чистий збиток, чистий прибуток (збиток), питому вагу підприємств, які отримали прибуток до оподаткування, питому вагу підприємств, які отримали збиток до оподаткування, питому вагу підприємств, які отримали чистий прибуток, питому вагу підприємств, які отримали чистий збиток, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), разом чисті доходи, витрати усього – за організаційно-правовими формами господарювання за КОПФГ [15];

3) для показників про необоротні активи, власний капітал, дебіторську та кредиторську заборгованість, прибуток/збиток до оподаткування, чистий прибуток/чистий збиток – з розподілом за кількістю найманих працівників (до 9 осіб, від 10 до 49 осіб, від 50 до 249 осіб, 250 осіб і більше) (зазначені угруповання передбачені Регламентом Комісії (ЄС) 2020/1197 від 30 липня 2020 року [26]).

3. Показники, що поширюються за результатами ДСС, та їх розрізи (деталізація) наведені в додатку до цих Методологічних положень.

III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження

1. Об'єктом статистичного спостереження (цільовою сукупністю) є підприємства, які відповідно до законодавства подають на адресу органів державної статистики фінансову звітність.

ДСС не поширюється на бюджетні установи.

2. Для проведення ДСС використовується комбінація методів, а саме проведення суцільного обстеження безпосередньо одиниць статистичного спостереження, а також використання інформації іншого ДСС і адміністративних даних.

3. Одиницею статистичного спостереження є підприємство.

IV. Джерела і методи отримання інформації статистичного спостереження

Джерелами інформації ДСС є:

інформація від респондентів, отримана на підставі форм фінансової звітності № 1, 1-м, 1-мс "Баланс", № 2 (розділ I), 2-м, 2-мс "Звіт про фінансові результати", № 5 "Примітки до річної фінансової звітності", фінансової звітності, складеної на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ щодо:

вартості на визначену дату необоротних і оборотних активів, власного капіталу, зобов'язань за передбаченою в балансі деталізацією вказаних показників;

доходів, витрат, фінансових результатів за звітний період за передбаченою у звіті про фінансові результати деталізацією вказаних показників;

середньої кількості працівників за звітний рік;

окремих показників нематеріальних активів, основних засобів, фінансових інвестицій, доходів і витрат за передбаченою в примітках до річної фінансової звітності деталізацією вказаних показників, відповідно до інформаційних потреб системи національних рахунків.

Зазначена інформація отримується в терміни, визначені Порядком подання фінансової звітності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419 (зі змінами) [8], в електронній формі (зокрема, як електронна звітність через автоматизовану систему "Єдине вікно подання електронної звітності", ведення якої забезпечує Державна податкова служба, або інформаційно-телекомунікаційну систему "Система фінансової звітності" для підприємств, фінансова звітність яких складена на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ, операційне управління якої здійснює НКЦПФР).

Особливості складання та подання фінансової звітності для відповідних угруповань підприємств визначаються Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [5], НП(С)БО та МСФЗ. Визначення складу форм фінансової звітності, встановленого законодавством для різних угруповань підприємств, не належить до компетенції органів державної статистики;

інформація ДСС "Реєстр статистичних одиниць", яка використовується для формування генеральної сукупності, сукупностей одиниць статистичного спостереження, що вивчаються, і отримується в другій декаді листопада року T в електронній формі, а також для актуалізації сукупності одиниць, що

вивчається, для проміжної звітності й отримується у другій декаді березня, червня та вересня року $T+1$ в електронній формі;

інформація ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" щодо кількості найманих працівників за рік T , яка використовується для аналізу взаємопов'язаного показника фінансової звітності "середня кількість працівників" і отримується у квітні та липні року $T+1$ в електронній формі;

адміністративні дані НБУ щодо фінансових результатів банківських установ за рік T , I квартал, I півріччя, 9 місяців року $T+1$ (для формування показників щодо фінансових результатів до оподаткування), які отримуються у зведеному вигляді відповідно до договору щодо взаємообміну інформаційними ресурсами Держстату та НБУ у квітні–травні (за рік T та I квартал року $T+1$), серпні (за I півріччя року $T+1$), листопаді (за 9 місяців року $T+1$) року $T+1$;

адміністративні дані ФДМУ у частині переліку господарських товариств, у яких держава володіє корпоративними правами і які відносяться до державного сектору економіки за рік T , I квартал, I півріччя, 9 місяців року $T+1$ (для формування фінансових показників діяльності господарських товариств), які отримуються за угодою про взаємообмін інформаційними ресурсами Держстату та ФДМУ в січні (за рік T), квітні (за I квартал року $T+1$), липні (за I півріччя року $T+1$), жовтні (за 9 місяців року $T+1$) року $T+1$.

V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається

1. Для отримання інформації безпосередньо від респондента у грудні року T на державному рівні відбувається формування генеральної сукупності, сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається.

Генеральна сукупність одиниць ДСС формується на основі РСО (у частині СРП) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада року T та відповідають таким критеріям:

за типом статистичної одиниці: підприємство;

за інституційним сектором економіки відповідно до КІСЕ належать до секторів S.11 "Нефінансові корпорації" та S.12 "Фінансові корпорації" (крім підсектору S.121);

за організаційно-правовою формою господарювання за КОПФГ відносяться до кодів: 110–310, 330–340, 510–590, 915–940;

за основним видом економічної діяльності за КВЕД відносяться до кодів: 01.11–63.99, 64.19 (крім одиниць, які містять у назві слово "банк"), 64.20–82.99, 85.10–93.29, 95.11–96.09.

2. Генеральна сукупність одиниць ДСС є сукупністю одиниць статистичного спостереження, що вивчається за річною фінансовою звітністю (за результатами року T).

Ця сукупність дорівнює генеральній сукупності одиниць статистичного спостереження "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" з

урахуванням підприємств із основним видом економічної діяльності "Страховання, перестраховання та недержавне пенсійне забезпечення, крім обов'язкового соціального страхування" (коди 65.11–65.30 за КВЕД), які не включаються до сукупності одиниць вищезазначеного спостереження, що вивчається.

3. На основі генеральної сукупності одиниць ДСС формується сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається за проміжною фінансовою звітністю за I квартал, I півріччя, 9 місяців року $T+1$, до якої включаються великі та середні підприємства, розмір яких визначено відповідно до критеріїв, наведених у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [5], за результатами їх діяльності за рік T .

До цієї сукупності не включаються підприємства, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством (групи 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5 за КВЕД).

4. Очікується, що рівень відповідей респондентів становитиме 100%.

5. Актуалізація сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, для річної звітності не здійснюється.

Актуалізація сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, для проміжної звітності проводиться на державному рівні в березні, червні та вересні року $T+1$ на 15-й робочий день.

Причинами актуалізації сукупності одиниць статистичного спостереження для проміжної звітності є демографічні події (утворення одиниці в результаті злиття, поділу, виділу, перетворення), зміна ідентифікаційних та класифікаційних ознак одиниць, які спостерігаються у році $T+1$.

Джерелами інформації для актуалізації сукупності одиниць статистичного спостереження є інформація з РСО (у частині СРП) станом на 01 число останнього місяця звітного кварталу.

VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження

1. Обробка даних ДСС складається з опрацювання стандартних процедур щодо даних, отриманих від респондентів, які уведено/завантажено до електронного середовища (у тому числі контроль повноти їх уведення, перевірка правильності співвідношення окремих значень показників, порівняння значень показників у динаміці із застосуванням методу групування даних), а також зведених даних, що надійшли з адміністративних джерел, у частині аналізу наявності та взаємозв'язку отриманих даних. У разі виявлення неузгодженостей може здійснюватися зв'язок з респондентами та постачальниками даних і відповідне редагування інформації.

2. Для забезпечення якості даних аналізується рівень надання звітів респондентами, залученими до ДСС, і причини їх ненадання.

У випадку неотримання річної фінансової звітності (за результатами року T) від підприємства, включеного до сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчалася за проміжною фінансовою звітністю за I квартал, I півріччя, 9 місяців року T , та за наявності інформації (на підставі ДСС "Реєстр статистичних одиниць", інших ДСС, з відкритих джерел (Інтернет)), що ця одиниця у році T здійснювала діяльність, може проводитися компенсація відсутніх даних (імпутація) за відповідною одиницею з використанням значень аналогічних показників фінансової звітності за 9 місяців року T , а в разі відсутності таких – за I півріччя року T .

3. Формування показників, які поширюються за результатами ДСС, та використовуються для статистичних цілей відбувається методом арифметичного підсумовування даних, отриманих за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається, за показниками форм фінансової звітності, які передбачені для різних угруповань підприємств. Спосіб об'єднання показників за формами № 1, 1-м, 1-мс "Баланс", № 2, 2-м, 2-мс "Звіт про фінансові результати" та показників фінансової звітності підприємств, складеної на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ, а також правила розрахунку окремих показників наведено в Методиці розрахунку показників державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" [18] (далі – Методика).

Формування показників щодо фінансових результатів до оподаткування, зазначених у підпунктах 6, 7, 10, 11 пункту 1 розділу II Методологічних положень, відбувається методом поєднання підсумків, отриманих за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається, й адміністративних даних НБУ щодо фінансових результатів до оподаткування банківських установ.

Для узагальнення річної статистичної інформації за розмірами підприємств відповідно до критеріїв, наведених у Господарському кодексі України [7], використовуються такі показники фінансової звітності: середня кількість працівників та дохід від будь-якої діяльності, розрахунок якого наведено в Методиці.

Узагальнення даних проміжної фінансової звітності у році $T+1$ здійснюється по великих і середніх підприємствах, розмір яких визначено відповідно до критеріїв, наведених у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [5], за результатами їх діяльності за рік T .

Отримані результати для забезпечення їх якості аналізуються, зокрема, з точки зору взаємозв'язку показників за формами фінансової звітності, показника "середня кількість працівників" з показником "кількість найманих працівників" ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів", також здійснюється зіставлення окремих показників з попередніми періодами та аналогічними періодами попереднього року. Крім того, проводиться аналіз сумнівних

агрегатів, аналіз розподілу даних, аналіз абсолютних, відносних та середніх величин, вивчаються тенденції.

Для контролю первинних і узагальнених даних державного статистичного спостереження використовуються Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 11 квітня 2013 року № 476 [10], Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 28 березня 2013 року № 433 [11].

Здійснюється формування статистичної інформації, яка отримується за результатами ДСС, для оприлюднення.

4. По підприємствах, які не увійшли до генеральної сукупності одиниць ДСС, здійснюється моніторинг подання фінансової звітності для визначення й актуалізації ознаки економічної активності підприємств у РСО.

До РСО по зазначених підприємствах формується така інформація:

для річної звітності: ідентифікаційний код ЄДРПОУ, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), чисті зароблені страхові премії (для підприємств, які за основним видом економічної діяльності за КВЕД відносяться до кодів 65.11, 65.12, 65.20), середня кількість працівників;

для звітності за I півріччя: ідентифікаційний код ЄДРПОУ, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), чисті зароблені страхові премії (для підприємств, які за основним видом економічної діяльності за КВЕД відносяться до кодів 65.11, 65.12, 65.20).

VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичних даних відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року щодо європейської статистики [27], а також відповідно до вимог статей 25, 29, 30, 32 Закону України "Про офіційну статистику" [1], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [3], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [2], статей 5, 6, 7, 24 Закону України "Про захист персональних даних" [4].

Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням основних принципів і статистичних методів, визначених пунктом 1 підрозділу 2 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності офіційної державної статистичної інформації [17].

2. Конфіденційними даними ДСС є:

інформація від респондентів, отримана на підставі форм фінансової звітності, визначена в розділі IV цих Методологічних положень, – до 10 лютого 2022 року включно;

інформація інших ДСС, визначена в розділі IV цих Методологічних положень;

адміністративні дані НБУ щодо фінансових результатів банківських установ;

адміністративні дані ФДМУ в частині переліку господарських товариств, у яких держава володіє корпоративними правами і які належать до державного сектору економіки.

3. З урахуванням пункту 2 цього розділу під час проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення статистичної конфіденційності:

надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам в агрегованому знеособленому вигляді;

нерозповсюдження інформації, яка була отримана під час проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних;

нерозголошення інформації щодо респондентів (які підлягають статистичному спостереженню) та сукупності одиниць статистичного спостереження (що вивчається), сформованих на основі первинних даних, отриманих від респондентів під час проведення ДСС, що є конфіденційними.

Контроль ризику розкриття конфіденційних даних здійснюється для кожного з показників, що формуються за результатами ДСС і які перелічені в розділі II цих Методологічних положень, за правилом порогового значення, згідно з яким значення статистичного показника є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше), та правилом домінанти, відповідно до якого значення є вразливим, якщо воно розраховано з перевагою однієї (80 і більше відсотків визначеного розміру/обсягу показника) або двох одиниць (90 і більше визначеного обсягу показника).

Для уникнення розкриття конфіденційних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), уключаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

VIII. Поширення результатів статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про офіційну статистику" [1] статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється в агрегованому знеособленому вигляді.

2. З метою забезпечення статистичної конфіденційності поширенню не підлягає агрегована знеособлена статистична інформація, яка містить дані, отримані від трьох і менше респондентів та/або якщо частка одного з респондентів у ній перевищує 80 відсотків або частка двох респондентів у ній перевищує 90 відсотків, а також інформація про респондентів, що звітували до органів державної статистики.

3.3 метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами ДСС оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (експрес-випуски, статистична інформація, статистичні публікації тощо). Інформація, що оприлюднюється на вебсайтах ТОД, узгоджена з інформацією, що оприлюднює Держстат.

Результати ДСС оприлюднюються у такі терміни:

річні дані – не пізніше ніж через чотири місяці після звітного року (попередні дані по великих та середніх підприємствах), не пізніше ніж через шість місяців після звітного року (попередні дані) та не пізніше ніж через десять місяців після звітного року (остаточні дані);

дані за I квартал, I півріччя та 9 місяців – на 55-й день після звітного періоду.

Терміни поширення, показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, зазначаються у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

4. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитам користувачів статистичної інформації в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) міжнародним організаціям, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитам.

5. Інформація по підприємствах, які не увійшли до сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, не узагальнюється, а передається до РСО для визначення й актуалізації ознаки економічної активності підприємств у РСО у такі терміни:

за рік – не пізніше ніж через десять місяців після звітного року;

за I півріччя – не пізніше ніж через чотири місяці після звітного періоду.

6. Дані фінансової звітності підприємств, яка надійшла на адресу органів державної статистики з 11 лютого 2022 року, поширюються з урахуванням норм законодавства у сфері доступу до публічної інформації, поза межами цього ДСС.

ІХ. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження

1. Для цього ДСС передбачений запланований перегляд статистичної інформації (регулярний, спеціальний) та незапланований.

Регулярному перегляду підлягає статистична інформація за показниками щодо фінансових результатів до оподаткування, чистого прибутку (збитку), питомої ваги підприємств, які отримали прибуток/збиток до оподаткування, у загальній кількості підприємств, питомої ваги підприємств, які отримали чистий прибуток/чистий збиток, у загальній кількості підприємств, рентабельності операційної та всієї діяльності підприємств за рік T , які є попередніми при першій публікації в червні року, наступного за звітним.

Причинами здійснення регулярного перегляду статистичної інформації ДСС є:

зміни у визначенні основного виду економічної діяльності підприємств за результатами їхньої діяльності у році T ;

уточнення даних респондентами.

Спеціальний перегляд здійснюється в разі зміни методології ДСС або класифікацій, які використовуються для формування показників ДСС, у терміни, зазначені у плані ДСС на відповідний рік.

Регулярний перегляд статистичної інформації здійснюється за останній звітний рік.

Незапланований перегляд статистичної інформації, зумовлений непередбачуваними подіями, які можуть значно (від 5%) вплинути на оприлюднену статистичну інформацію, або помилками, включаючи уточнення даних респондентами.

2. Про регулярний перегляд даних ДСС користувачів статистичної інформації попередньо інформують про дату і/або час оприлюднення інформації та деталізацію перегляду, про проведення спеціального перегляду – повідомляється не пізніше як за пів року, про проведення незапланованого перегляду – як тільки виникає потреба в ньому. Повідомлення здійснюється шляхом поширення відповідного оголошення на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua).

3. Переглянута статистична інформація (з відповідними поясненнями) оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату разом із черговим оприлюдненням відповідної статистичної інформації за підсумками ДСС згідно з календарем оприлюднення інформації.

Х. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)

1. Унаслідок дії положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", яким передбачено, що фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або

в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи [6], отримання даних за цим ДСС, зокрема фінансової звітності підприємств та адміністративних даних, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, у повному обсязі не є можливим.

2. Через відсутність даних з усіх джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, а також альтернативних може не бути можливості здійснити оцінку показників, наведених у розділі II цих Методологічних положень.

3. У випадку отримання даних у неповному обсязі (менше, ніж очікуваний рівень відповідей респондентів, наведений у розділі V цих Методологічних положень) та/або відсутності даних хоча б за одним із джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, здійснюється оцінка показника "запаси (на кінець звітного періоду)" (з урахуванням Методологічних основ здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних унаслідок надзвичайних і непереборних обставин [20]).

4. Для здійснення оцінки використовується інформація з відкритих джерел щодо фінансових показників окремих юридичних осіб, які можуть бути альтернативним джерелом для оцінки статистичного показника, зазначеного в цьому розділі Методологічних положень.

Оцінка статистичного показника "запаси (на кінець звітного періоду)" здійснюється по Україні в цілому (для інформаційного забезпечення складання національних рахунків).

5. За цим ДСС оцінка вищезазначеного показника здійснюється шляхом застосування на макрорівні методів коригування зведеної інформації (з урахуванням інформації, отриманої з альтернативних джерел, і тенденцій, що склалися).

6. Строки виконання окремих процесів статистичного виробництва повинні визначатися з урахуванням положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" та зважаючи на необхідний органам державної статистики час для здійснення оцінки статистичного показника.

7. При поширенні статистичної інформації щодо вартості запасів наводиться інформація щодо особливостей формування показника (повноти охоплення явища тощо) в умовах правового режиму воєнного стану та можливості її перегляду (з урахуванням Методологічних положень щодо перегляду статистичної інформації [19]).

8. У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно з положеннями підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни". Про зазначене користувачам повідомляють додатково шляхом оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html), надання усних чи письмових роз'яснень, наведення пояснень (приміток) у статистичних продуктах тощо.

Директор департаменту структурної
статистики апарату Держстату

Маргарита КУЗНЄЦОВА

Додаток
до Методологічних положень
(пункт 2 розділу II)

Показники, що поширюються за результатами
державного статистичного спостереження

Найменування показника	Періодичність	Розпорядник	Територіальний розріз	Інші розрізи	
1	2	3	4	5	
Необоротні та оборотні активи підприємств; власний капітал та зобов'язання підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); організаційно-правовими формами господарювання (КОПФГ); розмірами (МП); групування за кількістю найманих працівників (МП); видами активів та зобов'язань (МП); по суб'єктах господарювання державного сектору економіки (Методика визначення частки державного сектору у складі економіки)	
			Регіони	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)	
			ТОД	Регіон	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
	Квартальна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); по суб'єктах господарювання державного сектору економіки (Методика визначення частки державного сектору у складі економіки)	
Фінансові результати до оподаткування: сальдо; прибуток; збиток; питома вага підприємств, які отримали збиток, у загальній кількості підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); організаційно-правовими формами господарювання (КОПФГ); розмірами (МП); групування за кількістю найманих працівників (МП)	
			Регіони	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)	
			ТОД	Регіон	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
			Райони	-	
	Квартальна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД)	
			Регіони	-	

1	2	3	4	5
Чистий прибуток (збиток): сальдо; прибуток; збиток; питома вага підприємств, які отримали збиток, у загальній кількості підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); організаційно-правовими формами господарювання (КОПФГ); розмірами (МП); групування за кількістю найманих працівників (МП); по суб'єктах господарювання державного сектору економіки (Методика визначення частки державного сектору у складі економіки)
			Регіони	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
		ТОД	Регіон	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
	Квартальна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); по суб'єктах господарювання державного сектору економіки (Методика визначення частки державного сектору у складі економіки)
			Регіони	-
		ТОД	Регіон	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
Рентабельність операційної діяльності; рентабельність всієї діяльності	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
			Регіони	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
		ТОД	Регіон	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); розмірами (МП)
	Квартальна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД)
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); організаційно-правовими формами господарювання (КОПФГ); розмірами (МП); по суб'єктах господарювання державного сектору економіки (Методика визначення частки державного сектору у складі економіки)
			Регіони	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД)
	Квартальна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); по суб'єктах господарювання державного сектору економіки (Методика визначення частки державного сектору у складі економіки)

1	2	3	4	5
Разом чисті доходи (чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, інші доходи); Витрати усього (операційні витрати, інші витрати, собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг))	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД); організаційно-правовими формами господарювання (КОПФГ); розмірами (МП)
			Регіони	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД)
	Квартальна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (клас за КВЕД)

Список використаних джерел

1. Закон України "Про офіційну статистику" від 16 серпня 2022 року № 2524-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13 січня 2011 року № 2939-VI (із змінами та доповненнями).
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
3. Закон України "Про інформацію" від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII (із змінами та доповненнями).
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
4. Закон України "Про захист персональних даних" від 01 червня 2010 року № 2297-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
5. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 року № 996-XIV (зі змінами та доповненнями).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
6. Закон України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" від 03 березня 2022 року № 2115-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>
7. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419 "Про затвердження Порядку подання фінансової звітності".
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 "Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних".
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>
10. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 11 квітня 2013 року № 476.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0476201-13>

11. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13>

12. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць", затверджені наказом Держстату від 30 листопада 2021 року № 298 (зі змінами).

URL: <http://surl.li/bkvyyu>

13. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності (ДК 009:2010), затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року № 457 (зі змінами).

URL: http://ukrstat.gov.ua/klasf/nac_ks/op_dk009_20_2016.htm

14. Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затверджений наказом Міністерства розвитку громад та територій від 26 листопада 2020 року № 290 (зі змінами).

URL: <http://surl.li/hbsqe>

15. Державний класифікатор України. Класифікація організаційно-правових форм господарювання (ДК 002:2004). затверджена наказом Держспоживстандарту України від 28 травня 2004 року № 97 (зі змінами).

URL: http://ukrstat.gov.ua/klasf/nac_ks/op_dk002_2016.htm

16. Класифікація інституційних секторів економіки України, затверджена наказом Держстату від 03 грудня 2014 року № 378 (зі змінами, затвердженими наказом Держстату від 25 лютого 2020 року № 85).

URL: http://ukrstat.gov.ua/klasf/st_ks/op_kise_2016.htm

17. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності офіційної державної статистичної інформації, затверджені наказом Держстату від 30 грудня 2022 року № 434, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2023 року за № 573/39629.

URL: https://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/434/434.zip

18. Методика розрахунку показників державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств", затверджена наказом Держстату від 01 лютого 2022 року № 27.

URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/27/27.pdf

19. Методологічні положення щодо перегляду статистичної інформації, затверджені наказом Держстату від 25 серпня 2021 року № 220.

URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/220/220.pdf

20. Методологічні основи здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних унаслідок надзвичайних і непереборних обставин, затверджені наказом Держстату від 14 квітня 2014 року № 95 (зі змінами).

URL: http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/66/66_2022.htm

21. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3.

URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0408-11/print1443086508904788>

22. Regulation (EU) № 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union.

URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/2015-08-24>

23. Regulation (EC) № 184/2005 of the European Parliament and of the Council of 12 January 2005 on Community statistics concerning balance of payments, international trade in services and foreign direct investment.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=celex:32005R0184>

24. Regulation (EU) 2019/2152 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 on European business statistics, repealing 10 legal acts in the field of business statistics.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/2152/oj>

25. Commission implementing Regulation (EU) 2020/1197 of 30 July 2020 laying down technical specifications and arrangements pursuant to Regulation (EU) 2019/2152 of the European Parliament and of the Council on European business statistics repealing 10 legal acts in the field of business statistics.

URL: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1197/oj

26. Regulation (EC) № 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) № 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) № 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities.

URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/2015-06-08>